

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัย ในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง Training Curriculum Development of Classroom Action Research along with the Sufficiency Economy Philosophy

- เอกชัย นาวนิช
- สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์
- คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
-
- **Ekachai Naowanich**
- Department of Computer Science
- Faculty of Science and Technology
- Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi
- E-mail: ekachai_n@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ โดยดำเนินการ 4 ขั้นตอนดังนี้ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามองค์ประกอบหลักสูตร ผลการประเมินหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญได้ค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมีความสอดคล้องตามองค์ประกอบหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ จากการประเมินตนเองของผู้เข้าอบรม ส่วนใหญ่ไม่เคยทำงานวิจัยชั้นเรียน (ร้อยละ 90.91) และมีความรู้พื้นฐานในงานวิจัยชั้นเรียนระดับน้อย

(ร้อยละ 36.36) สำหรับความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน คือ เนื้อหา และภาพรวมในการอบรม 4) การปรับปรุงและแก้ไขหลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างดี

คำสำคัญ: ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง งานวิจัยในชั้นเรียน

Abstract

The main purpose of this research was to develop classroom action research including the Sufficiency Economy Philosophy for instructors at Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi. There were 4 steps as follows: 1) The fundamental study. 2) The curriculum design for instructors as classroom action research along with the Sufficiency Economy Philosophy. The curriculum draft was evaluated by experts. Its appropriation was at a moderate level. The Index of Objective items Congruence was in agreement with the curriculum components. 3) Implementation of the curriculum as classroom action research along with the Sufficiency Economy Philosophy at Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi. From self-assessment by the participants, most of them had never done any research (90.91%) and had few classroom action research fundamentals at a low level (36.36%). The satisfaction toward the curriculum was high in regard to both the content and training. 4). The curriculum evaluation and revision led to revising and developing the curriculum for instructors as classroom action research along with the Sufficiency Economy Philosophy at Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi and could be applied for instruction development.

Keywords: Sufficiency Economy Philosophy, Classroom Action Research

บทนำ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทย ได้ทรงเน้นย้ำแนวทางพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัว ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ที่สามารถอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (ปรียานุช พิบูลสรารุช, 2553) เกษม วัฒนชัย (2553) กล่าวถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่า มีความสอดคล้องกับแนวคิดของการพัฒนาใน 5 ประเด็น คือ (1) เป็นปรัชญาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการจัดความยากจนและการลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจของคนจน (2) เป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจของชุมชน และการพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อเป็นฐานรากของการพัฒนาประเทศ (3) ช่วยยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทด้วยการสร้างข้อปฏิบัติในการทำธุรกิจ ที่เน้นผลกำไรระยะยาวในบริบทที่มีการแข่งขัน (4) มีความสำคัญยิ่งต่อการปรับปรุงมาตรฐานของธรรมาภิบาล และ (5) สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายชาติ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบโดยฉับพลัน และเพื่อปรับปรุงนโยบายต่าง ๆ ให้เหมาะสม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้อย่างสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษายังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูง และการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม และเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ซึ่งกล่าวถึงการจัดการศึกษามุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันในการผลิตบัณฑิตได้อย่างมีคุณภาพ ที่ต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

คุณภาพของผู้สอนเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้การปฏิรูปการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สถานศึกษาควรพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งประเมินตรวจสอบโดยยึดมาตรฐานตัวบ่งชี้ ที่สามารถตอบคำถามหรือให้สารสนเทศผลการประเมินเชื่อมโยงกับหลักการปฏิรูปการศึกษา (สุธาสิณี บุญญาพิทักษ์, 2545: 204) และสุวิมล ว่องวาณิช (2546: 3) กล่าวไว้ว่า สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนและการทำวิจัยของผู้สอนในปัจจุบัน คือ การทำกิจกรรมการเรียนการสอนและการวิจัยแบบแยกส่วน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการ

พัฒนาสู่เป้าหมายที่สำคัญของมหาวิทยาลัย คือ การปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษาสีงแวดล้อมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม อาจกล่าวได้ว่า การดำเนินการครั้งนี้เป็นจุดเริ่มต้นที่จะก่อให้เกิดแนวทางในการพัฒนาผู้สอนระดับอุดมศึกษาให้เป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ สามารถนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยยึดหลักพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัว มีความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน เป็นผู้นำไปสู่การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งแนวทางดังกล่าวสามารถนำไปขยายผลสำหรับการพัฒนาบุคลากรสายการสอนในภาพรวม ซึ่งมีความหลากหลายในบริบทของแต่ละคณะและสาขาวิชาได้ในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร คือ อาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ โดยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย คือ หลักสูตร “ครูนักวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิและแบบประเมินผลหลักสูตร

3. ระยะเวลาดำเนินการ ปีการศึกษา 2556

วิธีการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ดำเนินการ 4 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ การประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ได้สารสนเทศในการจัดทำ

หลักสูตร “ครูนักวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน “ครูนักวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ (ฉบับร่าง 1) โดยการจัดทำหลักสูตร “ครูนักวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ และประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรสำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ โดยส่งให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินผลเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหลักสูตร ประกอบด้วย แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของส่วนประกอบหลักสูตร กำหนด

คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ คือ สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อย 5 ปี การประเมินความเหมาะสมของส่วนประกอบหลักสูตรสรุปผลในรูปของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน “ครูนักวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ (ฉบับร่าง 2)

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงและแก้ไขหลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน “ครูนักวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ จากการทดลองใช้หลักสูตร (ฉบับจริง)

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยทั้ง 4 ชั้นสามารถสรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ในหมวด 7 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา หากพิจารณามาตรา 52 มาตรา 53 มาตรา 54 และมาตรา 55 มีสาระสำคัญ คือ การส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนา ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สำหรับการ

ดำเนินการครั้งนี้ได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางพัฒนาผู้สอนในด้านการวิจัยชั้นเรียน ซึ่งเป็นการประยุกต์แนวทางการปฏิบัติบนทางสายกลางในความพอเพียง 3 คุณลักษณะ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว โดยมี 2 เงื่อนไข ความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน เชื่อมโยงสู่มิติแห่งความเป็นครูผู้ซึ่งต้องพัฒนาค้นหาความรู้ความจริงอย่างต่อเนื่องในชั้นเรียนหาวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้หรือพฤติกรรมผู้เรียนอย่างทันทีทันใด พร้อมทั้งมีการสะท้อนผลการปฏิบัติด้วย เป็นกระบวนการค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบ โดยต้องดำเนินการตลอดเวลา และมีจุดเน้นที่การแก้ปัญหาประสิทธิภาพในชั้นเรียน ผู้สอนทุกคนสามารถดำเนินการวิจัยได้ไปพร้อม ๆ กับการจัดการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ของกระบวนการวิจัยกับกระบวนการจัดการ

ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน “ครูนักวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ขั้นตอนนี้เป็นการนำข้อมูลพื้นฐานจากขั้นตอนที่ 1 มากำหนดแนวทางในการดำเนินการโดยกำหนดองค์ประกอบหลักสูตร ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร กำหนดตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 การประกันคุณภาพการศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2552 รวมทั้งวิสัยทัศน์ พันธกิจ และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

2.2 เนื้อหาสาระของหลักสูตร คือ การพัฒนา การเรียนรู้แบบเชื่อมโยงของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชชมงคลสุวรรณภูมิ แนวทางแห่งความพอเพียง และการวิจัยในชั้นเรียนระดับอุดมศึกษา

2.3 ระยะเวลาของหลักสูตรการฝึกอบรม 2 วัน

2.4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการฝึก อบรมที่เน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามแนวทาง แห่งความพอเพียง คือ ฝึกปฏิบัติการวิเคราะห์ปัญหา/ การพัฒนาการเรียนรู้ในชั้นเรียน ฝึกปฏิบัติการเขียน โครงร่างการวิจัยในชั้นเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง แลกเปลี่ยนเรียนรู้การวิจัยในชั้นเรียนสู่ ผลงานวิชาการ

2.5 การประเมินผล ดำเนินการตามหลักการ ประเมินผลตามสภาพจริง โดยการสังเกต การอภิปราย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการประเมินความ พึงพอใจ ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัย ในชั้นเรียน “ครูนักวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง” สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชชมงคลสุวรรณภูมิ (ฉบับร่าง 1) โดย ผู้เชี่ยวชาญได้ค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$ และ $SD = 0.16$) และมีความสอดคล้อง ของหลักสูตร “ครูนักวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง” สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชชมงคลสุวรรณภูมิ ตามองค์ประกอบ หลักสูตร คือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินผล ($IOC = 0.95$)

ขั้นตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม การทำวิจัยในชั้นเรียน “ครูนักวิจัยในชั้นเรียนตาม แนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สำหรับอาจารย์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชชมงคลสุวรรณภูมิ จากการ สังเกตพฤติกรรมในแต่ละกิจกรรมของหลักสูตรฝึก อบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน “ครูนักวิจัยในชั้นเรียน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สำหรับ อาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชชมงคลสุวรรณภูมิ พบว่า ผู้เข้าอบรมให้ความสนใจ รับฟังการบรรยาย จากวิทยากรและแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยประเมินความพึงพอใจหลักสูตรดังกล่าวอยู่ใน ระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ เนื้อหาและภาพรวม ในการอบรม ทั้งนี้ผู้เข้าอบรมมีข้อเสนอแนะว่า มี กิจกรรมที่ดี ทำให้เข้าใจคำว่า “วิจัยชั้นเรียน” มากขึ้น เนื่องจากผู้เข้าอบรมไม่ได้เรียนมาทางครูโดยตรง การเข้าใจความหมายของวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น ทำให้สามารถทำวิจัยชั้นเรียนในแนวเศรษฐกิจ พอเพียงและนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนใน หลักสูตร TQF ต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 ผลการปรับปรุงและแก้ไขหลักสูตร ฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน “ครูนักวิจัยในชั้นเรียน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สำหรับ อาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชชมงคลสุวรรณภูมิ (ฉบับจริง) สามารถนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการ พัฒนาการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชชมงคลสุวรรณภูมิต่อไป

อภิปรายผล

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับ การพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชชมงคลสุวรรณภูมิครั้งนี้ ได้นำมนำ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางหลัก ดำเนินการศึกษาเอกสาร กฎระเบียบ ข้อกำหนดต่าง ๆ จากหลายส่วนมาเชื่อมโยงกัน ได้แก่ พระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2552 การประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร และการวิจัยในชั้นเรียน เป็นต้น สำหรับการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการศึกษามีหลายลักษณะ ได้แก่ การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต พฤติกรรม และคุณลักษณะด้านความพอเพียง เช่น งานวิจัยของ กนกกาญจน์ ฉวีวงศ์ (2552) ศึกษาการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักการพึ่งตนเองตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ดวงพร ศรีชัย (2550) ศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนเตรียมทหาร พัชรินทร์ รุจิรานุกูล (2551) ศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมนำความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนภาครัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 วีระ ปันทรัพย์ (2551) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม อำเภอเมืองสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2550 เป็นต้น นอกจากนี้มีการศึกษาการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปร ได้แก่ งานวิจัยของ เทวิล ศรีสองเมือง (2551) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น รวมทั้งการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น งานวิจัยของ วิสาชา ภูจินดา (2555) ศึกษาการนำหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมโรงงาน และงานวิจัยของ นิภา วิริยะพิพัฒน์ (2557) ศึกษาวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงกับการสร้างค่านิยมร่วมในองค์กรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร เป็นต้น สำหรับการพัฒนาผู้สอนเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนนั้น ส่วนใหญ่ดำเนินการในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ งานวิจัยของ กุลจิรา จันทรชอนแก่น (2552) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนเมืองสรวงวิทยา อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด จินตนา เขียมอุตมะ (2551) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนอนุบาลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร และอารมณี เพชรชื่น (2548) สังเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเกี่ยวกับการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2546-2547 เป็นต้น ซึ่งข้อมูลพื้นฐานดังกล่าวสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิได้

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน “ครูนักวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ได้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาหลักสูตรดังที่นักการศึกษาหลายท่านกล่าวไว้ ได้แก่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) สงัด อุทรานันท์ (2532) อ่าง บัวศรี (2542) เป็นต้น การพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนนี้ใช้การฝึกอบรมหลักสูตร “ครูนักวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ (ฉบับ

ร่าง 1) จากนั้นนำผลจากการพิจารณาและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญที่ได้นำมาปรับปรุงหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางการวิจัยสำหรับบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ (ฉบับร่าง 2)

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรบการทำวิจัยในชั้นเรียน “ครูนักวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ เป็นการดำเนินงานเช่นเดียวกับการพัฒนาหลักสูตรทั่วไป ดังเช่น งานวิจัยของ กุลจิรา จันทรชอนแก่น (2552) จินตนา เอี่ยมอมตะ (2551) ชาตรี ตรีผลา (2552) ชาตรี มณีโกศล (2539) เป็นต้น และหากสามารถขยายแนวทางปฏิบัติในการทำวิจัยชั้นเรียนได้อย่างแพร่หลาย อาจศึกษาเพิ่มเติมในส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ดังเช่นงานวิจัยของ พฤกษวรรณ ทองมาก (2549) พิษณุ คนชื้อ (2550) หรือการศึกษาในเชิงสังเคราะห์ ดังเช่น งานวิจัยของ อารมณีย์ เพชรชื่น (2548) เป็นต้น จากการสังเกตพฤติกรรมในแต่ละกิจกรรมพบว่า ผู้เข้าอบรมให้ความสนใจ รับฟังการบรรยายจากวิทยากร และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยประเมินความพึงพอใจหลักสูตรดังกล่าวอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน คือ เนื้อหา ($\bar{x} = 4.19, SD = 1.25$) และภาพรวมในการอบรม ($\bar{x} = 4.39, SD = 1.16$) รวมทั้งการวิเคราะห์สภาพปัญหาอย่างรู้เท่าทันในบริบทราชมณฑลสุวรรณภูมิ รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นในเชิงบวกต่อการพัฒนาการเรียนการสอน เป็นสิ่งสะท้อนถึง “ความเป็นครู” ที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยผู้สอนเองพยายามเรียนรู้ด้วยตนเอง หาแนวทางที่ดีจากการฝึกอบรบร่วมสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามโอกาสต่าง ๆ เพื่อ

นำข้อคิดมาเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ผู้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้อย่างพอเพียง

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงและแก้ไขหลักสูตรฝึกอบรบการทำวิจัยในชั้นเรียน “ครูนักวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ได้นำข้อสังเกตต่าง ๆ มาพิจารณาปรับปรุง เพื่อพัฒนาเป็นหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ต่อไป ผลสะท้อนความสำเร็จของหลักสูตรดังกล่าวที่ชัดเจนในอนาคต คือ ผลงานวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นรูปธรรมซึ่งเกิดจากการสร้างและพัฒนาของผู้สอน ที่ตระหนักในบทบาทของความเป็นบุคลากรที่ดีในองค์กรแห่งความพอเพียง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ : ผู้เข้าร่วมการอบรมสามารถนำแนวทางหรือหลักการไปใช้ในการพัฒนางานวิจัยของตนเองได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป : ควรพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ กับผู้สอนหลายกลุ่มเพื่อนำผลไปปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละสาขาวิชา

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติที่เห็นความสำคัญของงานวิจัยครั้งนี้ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิที่ให้การสนับสนุนงบประมาณ จากงบประมาณแผ่นดิน ประจำปี 2556

บรรณานุกรม

Aium-Uttama, Jintana. 2008. "Teacher Development for Classroom Researching at Anubarn Mukdahan, Ampur Mueang, Mukdahan Province." Master's thesis, Graduate School, Mahasarakham University. (in Thai).

จินตนา เอี่ยมอุตมะ. 2551. "การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนอนุบาลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Boonyapithak, Suthasinee. 2002. "Curriculum Development for Teacher Trainees: Teachers as Classroom Researchers." Doctoral dissertation, Graduate School, Srinakharinwirot University. (in Thai).

สุธาสิณี บุญญาพิทักษ์. 2545. "การพัฒนาหลักสูตรครูนักวิจัยในชั้นเรียนสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Bua Sri, Thamrong. 1999. **Classroom Action Research**. 2nd ed. Bangkok: P.S. Pattana. (in Thai).

อำรง บัวศรี. 2542. **ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบ และพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาศึกษา.

Chaweewong, Kanokkarn. 2009. "A Study of Living by Using the Principle of Self Reliance Following the Philosophy of Sufficiency Economy of Primary School Personnel in Phasi Charoen District Under Bangkok Metropolitan Administration."

Master's thesis, Graduate School, Srinakharinwirot University. (in Thai).

กนกกาญจน์ ฉวีวงศ์. 2552. "การศึกษาการดำเนินงานชีวิตโดยใช้หลักการพึ่งตนเองตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษา." สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Junkhonkhen, Kuljira. 2009. "Teacher Development for Classroom Researching at Mueangsuangvittaya, Ampur Mueangsuang, Roiet Province." Master's thesis, Graduate School, Mahasarakham University. (in Thai).

กุลจิรา จันทร์ขอนแก่น. 2552. "การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนเมืองสรวงวิทยา อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Khonsue, Pitsanu. 2007. "Role of Classroom Research Promotion of Administrator in Watsaengsan School under Pathumthani Educational Service Area Office 2." Master's thesis, Graduate School, Phranakhon Rajabhat University. (in Thai).

พิษณุ คนเชื้อ. 2550. "บทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดแสงสวรรค์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2." ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

Maneekosol, Chatree. 1996. "The Development of Action Research Curriculum for the Primary Teachers." Doctoral dissertation,

- Graduate School, Srinakharinwirot University. (in Thai).
- ชาติตรี มณีโกศล. 2539. “การพัฒนาหลักสูตรการวิจัยปฏิบัติการ สำหรับครูประถมศึกษา.” ปรินญา นินพนธ์ปริญญาคุษฎิบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Petchurn, Arom. 2005. “Classroom Action Research Synthesis Regarding Effective Problem Solving in Secondary Education Level Science Studies.” **Educational Journal** 17,1: 77-94. (in Thai).
- อารมณั เพชรชื่น. 2548. “การสังเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเกี่ยวกับการแก้ปัญหา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา.” **วารสารศึกษาศาสตร์** 17,1 : 77-94.
- Phoochinda, Wisakha. 2012. “Implementation of the Sufficiency Economy Philosophy of Environmental Management in the Manufacturing Industry.” **University of the Thai Chamber of Commerce Journal** 32,3: 1-16. (in Thai).
- วิสาชา ภูจินดา. 2555. “การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมโรงงาน.” **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย** 32,3 : 1-16.
- Piboonsarawut, Preeyanuch. **The Learning of the Sufficiency Economy Philosophy**. [Online]. Available: <http://www.sufficiencyeconomy.org/userfiles/learning.pdf> (in Thai)
- ปรียานุช พิบูลสรารุฐ. 2553. **การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง**. [ออนไลน์] เข้าถึงจาก: [//www.sufficiencyeconomy.org/](http://www.sufficiencyeconomy.org/)
- userfiles/learning.pdf
- Punsub, Veera. 2008. “A Study of the Learning Principles of Sufficiency Economy Philosophy of Teachers Under the Office of Education Samutsongkhram. Ampor Muang Samutsongkhram.” Master’s thesis, Graduate School, Srinakharinwirot University. (in Thai).
- วีระ ปันทรัพย์. 2551. “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม อำเภอเมืองสมุทรสงคราม.” สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Rujiranukul, Patcharin. 2008. “A Study of the Inculcation of Virtue-led Knowledge Based on the Philosophy of Sufficiency Economy in Basic Education Students.” Master’s thesis, Graduate School, Chulalongkorn University. (in Thai).
- พัชรินทร์ รุจิรานุกูล. 2551. “การศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมนำความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Srichai, Tuangporn. 2007. “The Study of Sufficiency Economy Philosophy Application in Daily Lives of Pre-Cadet Students.” Master’s thesis, Graduate School, Chulalongkorn University. (in Thai).
- ดวงพร ศรีชัย. 2550. “การศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนเตรียมทหาร.” วิทยา-

- นิพนธ์ปริญญาหมาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Srisongmuang, Taewin. 2008. "Development of an Instructional Network Model Based on the Sufficiency Economy Philosophy in Basic Education Institutions." Master's thesis, Graduate School, Chulalongkorn University. (in Thai).
- เทวิล ศรีสองเมือง. 2551. "การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน." วิทยานิพนธ์ปริญญาหมาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Thongmak, Pruksawun. 2006. "Factors Affecting on Teacher's Ability to Conduct Classroom Research in the Bangphlat District Office at Bangkok." Master's thesis, Graduate School, Ramkhamhaeng University. (in Thai).
- พฤทษวรรณ ทองมาก. 2549. "ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถเชิงปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครูสำนักงานเขตบางพลัด สังกัดกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาหมาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Treepala, Chatree. 2009. "Teacher Development for Classroom Researching at Banna Udom School, Ampur Dech-Udom, Ubonratchathani Province." Master's thesis, Graduate School, Mahasarakham University. (in Thai).
- ชาติตรี ตรีผลา. 2552. "การพัฒนาคู่มือการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านนาอุดม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี." วิทยานิพนธ์ปริญญาหมาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Uttharanun, Sangut. 1989. **The Basic Principles of Curriculum Development.** 3rd ed. Bangkok: Mitrasiem Press. (in Thai)
- สังต์ อุทรานันท์. 2532. **พื้นฐานและหลักการพัฒนหลักสูตร.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- Watanachai, Kasem. 2010. **Sufficiency Economy Philosophy: Paper Presented at Work Shop Seminar Program in Development of Curriculum Integration Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi, on August 23, 2010.** n.p. (in Thai).
- เกษม วัฒนชัย. 2553. **เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ เอกสารประกอบการบรรยาย โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาเชิงบูรณาการตามหลักสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ เมื่อ 23 สิงหาคม 2553.** ม.ป.ท.
- Wiryapipat, Nipa. 2014. "Sufficiency Economy and Creation of Shared Valued in an Organization." **University of the Thai Chamber of Commerce Journal** 34, 3: 160-175. (in Thai).
- นิภา วิริยะพิพัฒน์. 2557. "เศรษฐกิจพอเพียงกับการสร้างค่านิยมร่วมในองค์กร." **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย** 34, 3: 160-175.
- Wongwanich, Suwimon. 2003. **Classroom Action Research.** 5th ed. Bangkok:

Chulalongkorn University Press. (in Thai).
สุวิมล ว่องวาณิช. 2546. การวิจัยปฏิบัติการใน
ชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
Wongyai, Wichai. 1997. **Curriculum
Development Process and Teaching:**

Practical. Bangkok: Suweeriyasan Press.
(in Thai).
วิชัย วงษ์ใหญ่. 2537. กระบวนการพัฒนาหลักสูตร
และการเรียนการสอน: ภาคปฏิบัติ.
กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

Ekachai Naowanich received his Master's Degree in Computer Science in 2007 from King Mongkut's University of Technology North Bangkok. He is currently a lecturer at Department of Computer Science. His research interests are computer science and higher education.